

R 3262/R II-13

REGERINGSCOMMISSARIS IN ALGEMENE DIENST
MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Kenmerk: Nr. 3143/P/69.
Bijlage(n): één.
Onderwerp: weekoverzicht.

9 7 m 2

's-Gravenhage, 7 augustus '69.
Plein 1813 nr. 4

B

Hiermede heb ik de eer
Uwer Excellentie het weekoverzicht
over de periode 31 juli t/m 6 augustus
1969 aan te bieden.

De Regeringscommissaris
in Algemene Dienst,
Voor deze:

W. de Beun

Aan Zijne Excellentie de Minister-President
Plein 1813 nr. 4
's-GRAVENHAGE.

7 augustus 1969.

GEHEIM

SELECTIEVE SAMENVATTING VAN ONTVANGEN INLICHTINGEN

(31 juli t/m 6 augustus 1969)

1. SOWJET UNIE:

Partijleider BREZHNEV is de eerste sowjetrussische leider die publiekelijk heeft toegegeven, dat er oppositie binnen de communistische wereldbeweging bestaat tegen de sowjetrussische bezetting van Tsjechoslowakije.

BREZHNEV erkent dit in een recent artikel in het tijdschrift "Problems of peace and socialism".

Opmerkingen: BREZHNEV gebruikt het medium "Problems of peace and socialism" vanwege het internationale karakter van dit communistische tijdschrift. BREZHNEV probeert de beperkte resultaten van de wereldconferentie te Moskou zo gunstig mogelijk voor te stellen.

BREZHNEV wijst op het grote spectrum van meningen binnen de communistische wereldbeweging, maar houdt staande dat Moskou daarvan de leiding heeft. Ook de juistheid van de theorie van beperkte soevereiniteit wordt nog eens onderstreept. BREZHNEV waarschuwt voor afwijkingen naar links en rechts en geeft toe dat op de conferentie niet steeds "de juiste antwoorden" werden gegeven en Moskou op bepaalde punten met oppositie werd geconfronteerd.

2. SOWJET UNIE:

Een studie van statistische gegevens wijst uit dat de handel van de Sowjet Unie met het buitenland ook in 1968 in belangrijke mate is toegenomen. De toename van de handel met de socialistische landen was echter geringer dan de toename van de handel met de industrieel ontwikkelde landen. Ook in 1968 was de structuur van de uitvoer ongunstig en bestond voornamelijk uit grondstoffen. Het groeipercentage lag bovendien iets lager dan het groeipercentage van de gehele wereldhandel.

Opmerkingen: De totale handel bedroeg in 1968 Rbs. 18.039 miljoen; in 1967: Rbs. 16.370 miljoen. Het aandeel van het westen hierin steeg tot 21.3%, tegen 20.6% in 1967, terwijl het aandeel van de communistische landen terug viel van 67.8%

GEHEIM

GEHEIM

op 67.4% in 1968. Het groeipercentage van de handel met Tsjechoslowakije viel terug. Dit is een statistische bevestiging van de hoge kosten van de bezetting in augustus 1968. Het groeipercentage van de handel met Bulgarije, Hongarije en Polen nam toe.

Van de westelijke landen was het groeipercentage van de totale handel met Engeland het hoogst, terwijl de export van Frankrijk naar de Sowjet Unie het meest toenam.

Frankrijk heeft in 1968 Engeland van de eerste plaats verdrongen. Eén op de twaalf arbeiders in Frankrijk werkt voor export naar de Sowjet Unie. De handel met de onderontwikkelde landen viel terug, vooral die met Egypte.

De totale handel met China liep nog verder terug en bedroeg een tiende van de totale handel met Cuba. Cuba wordt voor de Sowjet Unie een dure klant. Het heeft een doorlopend handelsdeficit van jaarlijks Rbs. 200 miljoen. In 1968 was dit gestegen tot Rbs. 300 miljoen.

De handel met de Verenigde Staten viel iets terug, maar het beeld ligt anders wanneer de exporten van de Amerikaanse dochterondernemingen in West Europa hierbij zouden worden betrokken.

Doordat de graanexporten van Canada in 1968 sterk terug liepen is de handel van dat land met de Sowjet Unie afgenomen.

3. Tsjechoslowakije:

Voor de eerste keer is officieel toegegeven dat gevangenen te werk zijn gesteld bij de grote Oost-Slowaakse metallurgische fabrieken ten zuiden van Kosice. Voorheen was alleen bekend dat gevangenen in uranium-mijnen werkzaam waren. Deze informatie indiceert dat Tsjechoslowakije nog steeds opereert op basis van principes uit de oorlogseconomie zoals dat in de stalinistische tijd gebruikelijk was.

Opmerkingen: Bovenstaande informatie is afkomstig van discussies binnen het regionale hoofdkwartier van de communistische partij te Kosice. Volgens radio Praag werd een groot gedeelte van de aandacht gewijd aan werkorganisatie en arbeidsproductiviteit. De hoofdingenieur van de Oost-Slowaakse staalwerken toonde op basis van Unesco-statistieken

GEHEIM

GEHEIM

aan, dat Tsjechoslowakije de laagste plaats inneemt in Europa voor wat betreft het rationele gebruik van werkuren. (Coëfficiënt 1,4; terwijl dit b.v. voor West Duitsland 4,2 is).

De hoogste produktiviteit werd geregistreerd bij de gevangenen omdat deze bevreesd waren voor overplaatsing naar "minder aangename" werkzaamheden.

4. Pakistan - Sowjet Unie:

De afgelopen 6 maanden duiken er bij voortduring geruchten en pers-artikelen op, dat de Sowjet Unie van plan is om Pakistan te helpen bij de ontwikkeling van havenfaciliteiten in Gwadur, 250 mijl ten westen van Karachi. Vooral in India raakt dit een gevoelig punt omdat men bevreesd is dat dit sowjetrussische operaties in de Indische Oceaan zou vergemakkelijken. De geruchten hebben mede voeding gevonden in de permanente aanwezigheid van 3 russische trawlers, die tesamen met Pakistanis onderzoeken verrichten in viswaters: Dit is een gevolg van een overeenkomst tussen de beide landen van juli 1968. De trawlers opereren bij Karachi en waarschijnlijk Gwadur.

Opmerkingen: Voorzover bekend hebben de pakistanis zelf slechts geringe verbeteringen in Gwadur aangebracht ten bate van de bovengenoemde onderzoeken naar vismogelijkheden.

De pakistaanse marine is volledig geoccupeerd met het op peil brengen van de basis in Karachi ten behoeve van de 3 onderzeeërs die momenteel in Frankrijk worden gebouwd. De eerste daarvan zal vermoedelijk dit jaar worden afgeleverd. Het lijkt onwaarschijnlijk dat men zich reeds nu ook zou bezighouden met Gwadur waar geen verbindingen met het binnenland aanwezig zijn, evenals het onwaarschijnlijk is dat Pakistan enig land zou toestaan een marinebasis op haar territorium op te richten. De relatie met China is te precair om de Sowjet Unie een dergelijke concessie te doen.

GEHEIM

GEHEIM

5. EGYPTE:

De egyptische regering lijkt zich verzekerd te hebben van voldoende credieten om leveranties van tarwe en tarwebloem te verkrijgen, die voldoende zijn voor een voorraad van 6 maanden, zoals dat ook in voorgaande jaren het geval was.

Tot juni 1969 bedroeg het totaal aan leveranties tarwe en tarwebloem ongeveer 1.870.000 ton. Hiervan bestond 160.000 ton uit nog te leveren tarwe volgens contracten uit 1968; 300.000 ton van de Sowjet Unie en 560.000 ton van Frankrijk volgens een in januari 1969 gesloten overeenkomst. De rest wordt geleverd door Spanje, Italië en uit voedselsurplusen uit het E.E.G.-gebied.

Opmerkingen: In dit verband mag verwezen worden naar het weekoverzicht van 29 januari 1969, blz. 2.

In juni 1969 werd een nieuwe overeenkomst afgesloten tussen Egypte en Frankrijk. Frankrijk zal Egypte in de loop van 3 jaar 1,8 miljoen ton tarwe en tarwebloem leveren, waarvan 690.000 ton in 1969. Tevens is er een oplossing gevonden voor credietverschaffing en betalingsregeling.

Frankrijk is hiermede de belangrijkste leverancier van Egypte geworden, een tendens die versneld is na de juni-oorlog in 1967.

6. ETHIOPIE:

Het bevrijdingsfront van Eritrea heeft gedreigd haar terroristische acties tegen ethiopische vliegtuigen op te voeren.

Opmerkingen: Reeds in maart en juni heeft het bevrijdingsfront van Eritrea aanslagen gepleegd op ethiopische vliegtuigen in Frankfurt en Karachi. Terroristen beschadigden de vliegtuigen op de grond, maar hebben tot heden de passagiers ontzien.

7. GRIEKENLAND - ALBANIE:

De tweede plaatsvervangende premier, PATILIS, heeft verklaard, dat Griekenland er naar zal streven om met vredelievende middelen, noordelijk Epiëus te bevrijden van het albanese communistische juk.

GEHEIM

GEHEIM

Opmerkingen: Sedert de Balkanoorlogen, toen Griekenland tijdelijk noordelijk Epiëus bezette, is dit gebied steeds een bitter twistpunt geweest tussen beide landen. Sedert 1913 echter vormt dit stuk land een integraal deel van Albanië. De verklaring van PATILIS zal een scherp antwoord van Tirana oproepen. Sedert de coup in Griekenland in april 1967 hebben de albanezen reeds hun grensbeveiliging versterkt en hun spionageactiviteiten in noordelijk Griekenland opgevoerd.

GEHEIM